

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU GONG-a

2005.

PROGRAM IZBORI

1. Promatranje izbora

Tijekom 2005. godine održani su predsjednički i lokalni izbori, nekoliko ponovljenih lokalnih izbora, kao i nekoliko izbora za mjesne odbore i gradske četvrti. Izbore je promatralo ukupno **2.259 promatrača** na biračkim mjestima diljem Hrvatske.

- **Predsjednički izbori 2005.**

Na izborima održanima 2. siječnja 2005. građani su birali predsjednika Republike Hrvatske. Budući da nitko od predsjedničkih kandidata nije osvojio 50% + 1 glas u prvom izbornom krugu, građani su 16. siječnja 2005. u drugom izbornom krugu izabrali predsjednika između dva kandidata. Izbori su se održali na ukupno 6.731 biračkih mjesta u prvom i 6.724 u drugom krugu, od kojih je 155 bilo u inozemstvu.

Oba kruga predsjedničkih izbora promatralo je ukupno **1.000 promatrača** GONG-a. Promatrači su bili raspoređeni po biračkim mjestima i u mobilne timove promatrača – 61 mobilni tim promatrača koji je obišao dodatnih 803 biračkih mjesta u prvom krugu i 79 mobilnih timova promatrača koji su obišli dodatnih 1.180 biračkih mjesta u drugom krugu. Izborni dan u prvom izbornom krugu promatrali smo i na biračkim mjestima u diplomatskim i konzularnim uredima RH u Grazu, Beču, Stuttgartu, Berlinu, Livnu, Širokom Brijegu, Parizu i Haagu, a u drugom krugu u Grazu, Beču, Parizu, Londonu, Stuttgartu, Zurichu, Haagu, Orašju i Mostaru. Paralelno prikupljanje i obrada glasova (PVT) obavljeno je na uzorku od 5% biračkih mjesta u Hrvatskoj, a u drugom krugu i na dodatnih 15 biračkih mjesta u BiH te diplomatskim i konzularnim uredima u inozemstvu. Rezultati obrade glasova, objavljeni prije prve objave rezultata Državnog izbornog povjerenstva, potvrdili su službene rezultate izbora.

Opća ocjena GONG-a je da su izbori, osim na nekoliko biračkih mjesta u Bosni i Hercegovini, održani u skladu s izbornim zakonima. Izborni proces na biračkim mjestima u BiH ocijenjen je nezadovoljavajućim zbog ozbiljnih kršenja izbornih pravila u smislu stranačkih članova biračkih odbora, glasanja umjesto drugih osoba i osoba koje su umrle i izdavanja glasačkih listića bez identifikacijske provjere.

- **Lokalni izbori 2005.**

Na izborima za predstavnička tijela lokalne i područne samouprave održanima 15. svibnja 2005. građani Republike Hrvatske birali su članove 426 općinskih i 123 gradskih vijeća te članove 20 županijskih skupština i Skupštine Grada Zagreba, na ukupno 3.914 biračkih mjesta u Republici Hrvatskoj. Biralo se ukupno 8.377 članova vijeća i skupština, a 63.717 kandidata bilo je predloženo na 3.914 kandidacijskih lista.

Izbore je promatralo **1.000 promatrača** GONG-a raspoređenih na jednaki broj biračkih mjesta i 105 mobilnih timova promatrača koji su obišli dodatnih 1.500 biračkih mjesta. Ukupno, izborni proces je promatran na oko 40% svih biračkih mjesta u Hrvatskoj.

Izbori su održani u skladu s izbornim zakonima premda izborni proces nije bio sasvim transparentan zbog nepostojanja propisa o financiranju izbornih kampanja. Također, nije bilo pravne sigurnosti kandidata zbog nekolicine nedefiniranih pravila u izbornom zakonu.

- **Ponovljeni i prijevremeni lokalni izbori (16):**

Tijekom 2005. promatrali smo ponovljene i prijevremene lokalne izbore u Krapini (Krapinsko-zagorska županija), na Viru (Zadarska županija), u Dvoru i Sunji (Sisačko-moslavačka županija), Bilju (Osječko-baranjska županija), Šibeniku (Šibensko-kninska županija), Davoru, Donjim Andrijevcima, Staroj Gradiški i Slavonskom Šamcu (Brodsko-posavska županija), Starim Mikanovcima, Lovasu, Nijemcima, Tovarniku, Borovu i Trpinji (Vukovarsko-srijemska županija).

- **Izbori za mjesnu samoupravu (9):**

Izbore za mjesnu samoupravu promatrali smo u Orahovici (Virovitičko-podravska županija), Poreču i Puli (Istarska županija), Rijeci, Malinskoj i Vrbniku (Primorsko-goranska županija), Velikoj Gorici (Zagrebačka županija), Senju (Ličko-senjska županija) i u Gradu Zagrebu.

- **Izbori u drugim zemljama:**

- **Kirgistan:** Kao jedna od 14 organizacija iz srednje i istočne Europe u sklopu ENEMO misije (Europske mreže organizacija za promatranje izbora) promatrali smo parlamentarne izbore u Kirgistanu održane 27. veljače 2005. Ispred GONG-a, kirgistsanske izbore promatrala je Ariana Vela.

- **Zapadna obala i Gaza:** Od 1. do 8. svibnja 2005. Dragan Zelić je sudjelovao u međunarodnoj promatračkoj misiji NDI-a (Nacionalnog demokratskog instituta) tijekom palestinskih lokalnih izbora u Zapadnoj obali i Gazi.

- **Bugarska:** Vanja Škorić je sudjelovala u OESS/ODIHR misiji ocjene bugarskih parlamentarnih izbora održanih 25. lipnja 2005.

- **Albanija:** GONG je predvodio međunarodnu ENEMO promatračku misiju za albanske parlamentarne izbore održane 3. srpnja 2005. U misiji je sudjelovalo ukupno 60 promatrača iz 13 nevladinih organizacija iz 11 zemalja srednje i istočne Europe. Sve pripreme za dolazak, edukaciju i razmjestaj promatrača organiziralo je pet ENEMO predstavnika koji su stigli u Albaniju 14 dana prije izbornog dana. Dvoje od njih bili su predstavnici GONG-a, Suzana Jašić kao Predsjednica promatračke misije i Igor Pavleковиć kao Koordinator za logistiku. U misiji je sudjelovalo i dodatnih 10 promatrača iz Hrvatske.

- **Kirgistan:** Dvojica predstavnika GONG-a, Milan Švalm i Mihael Rukavina, sudjelovali su u međunarodnoj promatračkoj misiji ENEMO-a tijekom kirgistsanskih prijevremenih predsjedničkih izbora održanih 10. srpnja 2005.

2. Edukacija i informiranje građana

Tijekom 2005. održane su **dvije velike kampanje edukacije i informiranja građana** na nacionalnoj razini (za predsjedničke i lokalne izbore). Ponovljeni i prijevremeni lokalni izbori, kao i izbori mjesnu samoupravu popraćeni su lokalnim aktivnostima (letci, brošure, plakati, itd.) kako bi se građani informirali o izbornom procesu.

Također, u listopadu 2005., u suradnji s riječkim gradskim vlastima, GONG je izradio plakate i 4.000 letaka koji su podijeljeni kako bi se građani Rijeke educirali o izborima za gradske četvrti održanima 23. listopada 2005.

- **Predsjednički izbori 2005.**

Već u prosincu 2004. započeli smo edukacijsku kampanju za predsjedničke izbore održane u siječnju 2005. S ciljem informiranja i edukacije građana, proveli smo sljedeće aktivnosti:

- **Tri video i tri audio spota** su producirana i emitirana više od 2.300 puta na 9 televizijskih i 40 radio stanica u cijeloj Hrvatskoj. U programu 18 radio stanica te svih 9 TV kuća spotovi su emitirani besplatno;

- **Web stranica www.izbori-info.hr** nadopunjena je svim relevantnim informacijama o predsjedničkim izborima;

- Putem **info telefonske linije** 060/20-20-20 odgovoreno je na više od 1.000 upita građana u vezi izbornih prava, popisa birača, biračkih mjesta itd.;

- Izrađeno je nekoliko dokumenata na temu izbora - **Vodič kroz popise birača, Vodič kroz predsjedničke izbore, Upute za glasanje kod kuće, Upute za glasanje s potvrdom i Zahtjev za glasanje izvan mjesta prebivališta.** Svi dokumenti su bili dostupni na web stranicama GONG-a;

- **27 "Građanskih sati"** o izborima emitirano je na radio stanicama diljem zemlje neposredno prije prvog i drugog kruga izbora;

- Održane su **4 konferencije za medije** te je objavljeno **13 priopćenja za medije** u vezi s popisima birača, izbornim procesom, izbornim nepravilnostima, Središnjim državnim uredom za upravu, aktivnostima GONG-a, itd.;

- GONG se pojavio u medijima nekoliko tisuća puta tijekom prosinca i siječnja. Mediji su nas svakodnevno kontaktirali, a nekoliko predstavnika GONG-a je sudjelovalo u najpopularnijim TV i radio emisijama te vijestima.

- **Lokalni izbori 2005.**

Početkom travnja izvijestili smo javnost i Vladu Republike Hrvatske da, iako je Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave promijenjen, ne postoji kampanja informiranja

građana o tim promjenama. S namjerom da GONG provede edukacijsku kampanju, zamolili smo Vladu da financijski pomogne planirane aktivnosti. Odgovor na zamolbu nije nikad stigao. Ipak, uz financijsku pomoć stranih donatora, proveli smo sljedeće aktivnosti:

- Producirana su i emitirana **tri video i tri audio spota** na onim TV i radio stanicama koje su ponudile besplatno emitiranje ili emitiranje po povoljnijoj cijeni. Video spotovi su emitirani ukupno više od 500 puta na 10 TV stanica koje su odobrile besplatno emitiranje, dok su audio spotovi emitirani oko 3.300 puta na 20 radio stanica koje su to učinile besplatno te na 29 radio stanica koje su spotove emitirale po povoljnijoj cijeni;
- Izrađeno je **550.000 primjeraka edukacijskih brošura o izborima te lokalnoj i područnoj samoupravi**. Brošure su distribuirane po cijeloj Hrvatskoj kao dodaci u šest dnevnih novina (Jutarnji list, Večernji list, Glas Slavonije, Slobodna Dalmacija, Novi list i Glas Istre) te uz pomoć volontera GONG-a;
- **Web stranica www.izbori-info.hr** upotpunjena je informacijama o lokalnim izborima. Na stranici su se mogle naći dnevne vijesti o izborima kao i o pravnim normama, rokovima, popisima biračkih mjesta i državnih upravnih ureda. S ciljem podizanja javne svijesti o ovim problemima, napisali smo „Vodič kroz popise birača“ i „Vodič kroz lokalne izbore“, kao i knjižicu „Često postavljana pitanja o lokalnoj samoupravi“, budući da su u nekim općinama izbori za mjesne odbore održani istovremeno s lokalnima;
- Tijekom travnja i svibnja putem **info telefonske linije** 060/20-20-20 i **e-mail adrese gong@gong.hr** odgovoreno je na više od 700 upita građana u vezi biračkih prava, popisa birača, izborne šutnje itd.;
- Krajem travnja, na radio stanicama u Kninu, Osijeku, Šibeniku, Sisku i Zadru održano je **5 “Građanskih sati”** na temu lokalnih izbora i izborne kampanje;
- Tijekom kampanje pružali smo sve potrebne informacije novinarima te je održano **5 tiskovnih konferencija** o aktivnostima u izbornoj kampanji, a objavljeno je **10 priopćenja** za medije u vezi izbora.

3. Inicijative za izmjenu i poboljšanje izbornog zakonodavstva

GONG već niz godina provodi komparativne analize izbornih zakonodavstava, potiče javne rasprave i aktivno zagovara izmjene i poboljšanja izbornog zakonodavstva u Hrvatskoj kako bi ono doseglo standarde zemalja zapadne demokracije

Predsjednički izbori 2005.

Nakon nepravilnosti primijećenih u provedbi predsjedničkih izbora (stranački odbori, dvostruko glasovanje, glasovanje u ime drugih osoba i umrlih osoba), **uputili smo od Ustavnom sudu Prijedlog za nadzor nad ustavnosti i zakonitosti izbora**, s ciljem dobivanja mišljenja Ustavnog suda o rješavanju sličnih problema promjenom izbornih zakona. Naš Prijedlog, kojeg je potpisalo 100 građana, ticao se spornog postupanja sudionika u izborima koje se odnosi na postupanje članova biračkih odbora protivno zakonskim i ustavnim odredbama o osobnom, jednakom i općem pravu glasa svakog birača, koliziji Obvezatnih uputa broj VII sa zakonskim i ustavnim odredbama iz kojih proizlazi jedan birač-jedan glas te protuzakonitog imenovanja članova biračkih odbora. U zahtjevu je istaknuta i činjenica da je upravo GONG pronašao umrle na popisima birača obilježene kao da su glasovali. Zahtjev je krajem 2005. još uvijek bio u postupku.

Zbog nepravilnosti u izbornom procesu na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini (slučajevi glasovanja umrlih, mogućnost dvostrukog glasovanja te određenog broja birača koji su tvrdili da nisu glasovali u Bosni i Hercegovini iako su bili označeni kao da jesu), **podigli smo kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja** i pozvali državna tijela da istraže i ostale moguće slučajeve sličnih nepravilnosti. Štoviše, novinarka Jutarnjeg lista je i potvrdila naša upozorenja da je dvostruko glasovanje (i u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini) vrlo lako moguće. Tijekom 2005. smo nekoliko puta kontaktirali ured Državnog odvjetnika u Zagrebu kako bismo provjerili napredak u postupku koji je uslijedio nakon prijave.

U ožujku je Državno izborno povjerenstvo objavilo da je otkriven 71 slučaj dvostrukog glasovanja te su podnijeli kaznenu prijavu Državnom odvjetništvu - 40 dana nakon GONG-a.

Lokalni izbori 2005.

Početkom godine analizirali smo izmjene Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave, Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina i Ustav Republike Hrvatske te podnijeli **Ustavnom sudu Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave s Ustavnim zakonom u pravima nacionalnih manjina i Ustavom**. Osnovne točke zahtjeva bile su dodatno biračko pravo koje se ne spominje u Ustavu, Ustavu suprotne obveze birača da se opredijele između općih i manjinskih lista, dvostruko pravo

glasa u slučaju dodatnih izbora i potencijalna diskriminacija sudionika izbornog procesa čije kandidature nisu regulirane.

Nedugo nakon toga, početkom ožujka, Vlada je predložila Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o lokalnim izborima. Međutim, ovaj Prijedlog nije rješavao niti jednu neusklađenost od spomenutih u našoj analizi i zahtjevu. K tome, neki od predloženih propisa bili su diskriminirajući naspram građana. Oštro smo se suprotstavili predloženim izmjenama te smo o problemu informirali Predsjednika republike, Misiju OEES-a u Hrvatskoj, sve saborske zastupnike, Središnji državni ured za upravu i nekoliko ambasada u Zagrebu. Pojasnili smo Zakon i našu inicijativu medijima na konferenciji za medije. Zajednička akcija zagovaranja i javnog pritiska rezultirala je Vladinim povlačenjem Prijedloga zakona iz zakonske procedure. Tjedan dana kasnije, Vlada je predložila novi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama koji je uključivao nekoliko naših prijedloga.

Ponovno smo **izradili pismenu analizu Zakona o lokalnim izborima i predloženih izmjena** te ju predočili nekolicini saborskih odbora i svim klubovima zastupnika pozivajući ih na ispravljanje Prijedloga zakona kako bi se izbjegle dvojbe tijekom izbornog procesa. Uz prigovore poslane Ustavnom sudu, imali smo i nekoliko tehničkih primjedbi: Zakon nije bio jasan u vezi popisa birača, nestranačkih članova biračkih odbora, zaštite biračkog prava i objavljivanja izbornih rezultata, metode preračunavanja glasova u mandate, nekompatibilnosti kandidatura i članstva u izbornim povjerenstvima te nije riješio problem manjkavosti odredbi koje se tiču izborne kampanje i njenog financiranja. Iako je većina naših primjedbi prihvaćena na Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav, nastavili smo slati prijedloge amandmana na Konačan prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona. Naposljetku, samo neznatna tehnička pitanja nisu bila uključena u Zakon.

Popisi birača

Nakon nekoliko godina ukazivanja na probleme popisa birača u Hrvatskoj, a nedugo nakon nepravilnosti tijekom predsjedničkih izbora (dvostruko glasovanje i glasovanje preminulih u Bosni i Hercegovini), problem popisa birača u dijaspori postao je jedno od gorućih pitanja. Predsjednik Hrvatskog sabora i drugi državni dužnosnici napokon su javno izjavili da problem popisa birača treba konačno riješiti. Tijekom travnja, susreli smo se s čelnikom Središnjeg državnog ureda za upravu i raspravljali o nadolazećim lokalnim izborima i problemu popisa birača. Središnji državni ured za upravu najavio je sveobuhvatnu reformu izbornog zakonodavstva, uključujući popise birača i glasovanje birača s dvostrukim prebivalištem, te pozvao GONG na doprinos u reformi.

Zastupljenost manjina

U listopadu smo Ustavnom sudu uputili **Prijedlog za pokretanje postupka ocjene ustavnosti Zaključka Vlade Republike Hrvatske** u vezi zastupljenosti nacionalnih manjina u lokalnim predstavničkim tijelima koja je rezultirala nedovoljnom zastupljenošću predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima na lokalnoj i regionalnoj razini. Uz to, proveli smo istraživanje u vezi broja birača pripadnika nacionalnih manjina rezultati kojeg su pokazali značajan porast birača pripadnika nacionalnih manjina kroz godine, što se pak nije odrazilo na njihovu zastupljenost u lokalnim predstavničkim tijelima.

Financiranje izbornih kampanja

Nakon **komparativne analize o financiranju izbornih kampanja** provedene u siječnju, GONG je predložio Državnom izbornom povjerenstvu nekoliko vrsta obrazaca financijskih izvješća za predsjedničke kandidate koje je DIP prihvatio i koristio kao službene obrasce za izvještavanje o troškovima kampanja predsjedničkih kandidata. Predstavnica GONG-a u Programskom vijeću Hrvatske radiotelevizije (HRT) zatražila je od HRT-a da javno obznani svote potrošene na predizbornu predsjedničku promidžbu na HRT-u. Nakon početnog odbijanja, iznosi oglašavanja tijekom kampanje su javno obznani. Uz to, podsjetili smo i javnost i Vladu RH da pitanje financiranja kampanja za lokalne izbore još nije regulirano zakonom.

Pred kraj 2005., pripremili smo **nekoliko analiza u vezi financiranja predizbornih kampanja** koje su se sastojale od komparativne analize financiranja predizbornih kampanji, plana za donošenje nekoliko modela nadzora nad financiranjem izbornih kampanja, godišnjih financijskih izvješća političkih stranaka za 2004. godinu i komparativnog prikaza svih izbora u Hrvatskoj izrađenog u obliku "screeninga" financiranja predizbornih kampanja u Hrvatskoj (zakonski okvir i praksa). Analizu smo odaslali zainteresiranim medijima, Središnjem državnom uredu za upravu i objavili ih na web stranicama GONG-a.

Također, s pravnim stručnjacima iz Središnjeg državnog ureda za upravu dogovoreni su daljnji oblici suradnje i pomoći GONG-a u predlaganju Zakona o financiranju izbornih kampanje.

Državno izborno povjerenstvo kao stalno tijelo

Početkom travnja, Prijedlog zakona o Državnom izbornom povjerenstvu (DIP) kao stalnom tijelu, s preporukama i komentarima GONG-a, ušao je u saborsku proceduru. No, Prijedlog zakona nije dobio dovoljnu podršku saborskih zastupnika.

Nedugo nakon toga, sastavili smo i uputili Središnjem državnom uredu za upravu **komparativnu analizu o radu izbornih povjerenstava i pravnih propisa u europskim zemljama** te smo dali **sugestije** na Prijedlog zakona o Državnom izbornom povjerenstvu kao stalnom tijelu koji je Središnji državni ured za upravu uputio u saborsku proceduru u rujnu 2005.

Izorno zakonodavstvo

Dio našeg programa javnog zagovaranja je usvajanje jedinstvenog izbornog zakona. U srpnju smo nekoliko puta prosvjedovali protiv najavljenih djelomičnih izmjena u izbornom zakonodavstvu. Ideja jedinstvenog izbornog zakona predstavljena je saborskom Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav i Središnjem državnom uredu za upravu kao jedna od najboljih opcija za unificiranje i usuglašavanje cijele izborne legislative. Također, predstavili smo praksu u europskim zemljama i komparativnu analizu izbornih zakona drugih zemalja. U saborskim raspravama i tijekom nekoliko okruglih stolova naglašene su prednosti ovakve prakse i Središnji državni ured za upravu prihvatio je ideju kao posljednji korak u konsolidiranju izbornog zakonodavstva.

4. Prvi put biram

Projekt „Prvi put biram“, nastao tijekom 2001. godine, proširen je i nadograđen s ciljem poticanja mladih na aktivnije sudjelovanje u političkom životu. S obzirom da učenici završnih razreda srednjih škola navršavaju 18 godina te time stječu biračko pravo, namjera nam je upoznati i informirati najmlađe birače o njihovim pravima te o važnosti uključivanja i sudjelovanja građana u demokratskim procesima.

U 2005. realizirana je šesta sezona projekta. Tijekom prvog polugodišta školske godine 2005/2006. 25 educiranih trenera održalo je **800 „Prvi put biram“ radionica** u 196 srednjih škola diljem Hrvatske u kojima su sudjelovale **23.000 učenika**. Dvije radionice bile su organizirane za štíćenike Odgojnog zavoda Turopolje. Učenicima je podijeljeno više od 50.000 edukativnih brošura o izborima i biračkom pravu te inicijativama zagovaranja i sudjelovanju građana u procesu odlučivanja na lokalnoj razini.

Nakon šest godina provođenja projekta, **ukupno je 105.000 maturanata sudjelovalo u 3.704 radionice**. U projekt se uključilo 277 škola, što čini 75% ukupnog broja svih srednjih škola u Republici Hrvatskoj.

! U listopadu smo projekt „Prvi put biram“ prijavili na natječaj za nagradu Vijeća Europe „Mladi aktivni građani“. Sastanak međunarodnog odbora za dodjeljivanje nagrada Vijeća Europe održan je 5. prosinca 2005. u Strassbourgu i tom prilikom je odabrano pet pobjednika – GONG-ov projekt „Prvi put biram“ osvojio je drugu nagradu među svim pristiglim projektima iz cijele Europe!

PARLAMENT PROGRAM

Osnovni ciljevi „Parlament programa“ su podizanje povjerenja građana u demokratske institucije i izabrane predstavnike kroz upoznavanje građana s radom predstavničkih tijela i državnih institucija na lokalnoj i nacionalnoj razini, poticanje komunikacije između birača i njihovih izabranih predstavnika te promicanje transparentnosti rada državnih institucija. Program je nastao tijekom 2000. i dosad je ostvario značajne rezultate.

1. Građanski sat

„Građanski sat“ je susret građana i njihovih izabranih predstavnika na lokalnoj i nacionalnoj razini tijekom kojeg građani postavljaju razna pitanja, pohvaljuju i kritiziraju te predlažu moguća rješenja za tekuće probleme u zajednici. Ti se susreti organiziraju s ciljem poticanja komunikacije između birača i njihovih (sadašnjih ili budućih) predstavnika tijekom njihova mandata.

Od jeseni 2000. Građanske sate organiziramo diljem Hrvatske u obliku tribina za građane i radio emisija. Ovisno o interesu i temi, na Građanske sate pozivamo izabrane predstavnike (saborske zastupnike, vijećnike itd.), ali i predstavnike Vlade, lokalnih izvršnih institucija, nezavisne stručnjake i sve one koji mogu odgovoriti na brojna pitanja građana.

Tijekom 2005. organiziran je **151 Građanski sat** – 70 njih u obliku radio emisija te 81 u obliku tribine za građane. 427 gostiju sudjelovalo je na Građanskim satima (saborski zastupnici, vijećnici, ministri, gradonačelnici, župani, stručnjaci, aktivisti itd.). Tribine je ukupno posjetilo **3.145 građana**, a 158 građana postavilo je pitanja tijekom radio emisija.

*! Od početka provođenja projekta organizirali smo ukupno **786 Građanskih sati** diljem Hrvatske u kojima je sudjelovalo 2.710 gostiju. Sveukupno je 14.461 građanin prisustvovao tribinama, a 1.978 građana telefonskim se pozivom uključilo u radio emisije.*

2. Otvoreni Sabor

Prvi obilasci Hrvatskog Sabora za građane organizirani su na inicijativu GONG-a početkom 2000. Od tada su oni postali redovita praksa i organiziraju se u suradnji GONG-a i Sabora. U 2001. započeli smo organizirati obilasku Sabora za učenike srednjih škola, čiji je interes za posjet Saboru iznimno velik. Dok za učenike iz Zagreba organiziramo samo obilazak Sabora, za grupe iz ostalih krajeva organizira se i susret sa zastupnicima iz njihove izborne jedinice. Obilazak Sabora, kao i moderiranje susreta učenika i zastupnika od 2003. godine obavljaju studenti koji volontiraju u Saboru u sklopu Internship programa GONG-a. Zahvaljujući činjenici da je tijekom 2000. Sabor prihvatio inicijativu GONG-a i otvorio galeriju za građane koji žele prisustvovati saborskim sjednicama, od tada svi zainteresirani građani mogu prisustvovati plenarnim sjednicama Sabora.

Tijekom 2005., **44 građana prisustvovalo je sjednicama Sabora, a 3.904 građana sudjelovalo je u organiziranim obilascima Sabora.** Većina njih bili su učenici iz 70 srednjih škola iz cijele Hrvatske. Za učenike srednjih škola izvan Zagreba, organizirali smo sastanke sa 65 zastupnika (od kojih su se mnogi od njih odazvali i po nekoliko puta).

*! Od početka projekta 2000. godine, ukupno je **950 građana prisustvovalo sjednicama Sabora, a 16.066 građana i učenika obišlo je Sabor.***

! Od početka projekta ukupno su 283 škole, jednom ili više puta, posjetile Hrvatski Sabor.

! Za učenike Osnovne škole Dvor, koji su osim Sabora posjetili i Ministarstvo vanjskih poslova i Europskih integracija, organizirali smo i posjet kinu kao donaciju Broadway kina Zagreb. Učenici su zbog svog prvog posjeta kinu bili iznimno sretni i uzbuđeni. Pored toga, u suradnji s Večernjim listom smo školskoj knjižnici donirali knjige, CD-e, DVD-e i ostale korisne materijale.

3. Internship program

Internship program je volonterski program u državnim tijelima za studente i mlade profesionalce radi dodatne edukacije budući da unutar postojećih nastavnih programa u Hrvatskoj ne postoji sličan oblik stjecanja praktičnih iskustava.

S Internship programom u Hrvatskom saboru započeli smo početkom 2001.godine, kada je prvih 10 studenata prava i politologije počelo volontirati za saborske zastupnike. Osim iskustva koje mladi ljudi stječu kroz ovaj program, bitno je naglasiti da je ova pomoć zastupnicima u njihovom svakodnevnom radu i više nego dobrodošla.

Tijekom 2005. u programu je sudjelovalo **24 studenata** – 22 studenata volontiralo je u Saboru za zastupnike i klubove zastupnika, jedna je studentica volontirala u Vladinom uredu za socijalno partnerstvo i jedna je studentica volontirala u Gradskoj skupštini Grada Zagreba. Interni u Vladi i Gradskoj skupštini Grada Zagreba uspješno su završili svoje volontiranje u svibnju 2005.

U listopadu 2005. u program je ušlo **7 novih interna.** U prosincu smo organizirali trodnevni orijentacijski seminar za nove interne tijekom kojeg su svi interni imali prilike razmijeniti iskustva, saznanja i preporuke za daljnje poboljšanje programa.

U Saboru smo 5. prosinca 2005., povodom Međunarodnog dana volontera, organizirali promociju druge generacije volontera u Hrvatskom saboru. Studenti koji su uspješno završili program tijekom 2004. primili su potvrde o sudjelovanju u programu koje su potpisali tajnik Sabora i predsjednica GONG-a. Također, primili su makete zgrade parlamenta koje su im, u znak sjećanja na vrijeme provedeno tamo, poklonili njihovi zastupnici.

! Od početka Programa do kraja 2005., 62 studenata i mladih profesionalaca volontiralo je za 34 zastupnika i klubove zastupnika te u 9 Vladinih ureda i tijela lokalne/područne samouprave.

4. Inicijative

S obzirom da aktivnosti državnih institucija trebaju biti javne i služiti građanima koji ih financiraju kroz poreze i koje, uostalom, i postoje zbog građana (jer bez građana ne bi bilo državnih institucija), provodimo niz inicijativa zagovarajući nastojeći pretvoriti to u redovitu praksu u Hrvatskoj. Također, s obzirom da smo jedna od organizacija koje su često prisutne u hrvatskom javnom životu, GONG kontinuirano djeluje na stvaranju preduvjeta za sveobuhvatan razvoj civilnog društva u Hrvatskoj.

Javnost rada Hrvatskog sabora

Posljednjih nekoliko godina aktivno smo zagovarali prihvaćanje Pravilnika o javnosti rada Hrvatskog sabora. Početkom 2005. podnijeli smo **prijedloge i komentare na Prijedlog Pravilnika i na Konačan prijedlog** koji je usvojen u svibnju 2005. Većina naših komentara i preporuka je prihvaćena. Tijekom jeseni započeli smo nadzirati implementaciju Pravilnika za vrijeme obilazaka Sabora za učenike i građane.

Javnost rada tijela lokalne i područne samouprave

U srpnju je Poglavarstvo Grada Zagreba donijelo odluku o zatvaranju sjednica Poglavarstva za medije, osiguravajući novinarima samo materijale sa sjednica te odluke i komentare, ali ne i pristup sjednicama. Zajedno s predstavnicima medija, javno smo prosvjedovali protiv ove odluke pozivajući se na demokratske principe i postojeće propise o javnosti rada lokalnih tijela te zahtijevali ponovno otvaranje sjednica za javnost.

Sloboda javnog okupljanja

U lipnju je Vlada predložila amandmane na Zakon o javnom okupljanju, tražeći zabranu okupljanja ispred Hrvatskog sabora i zgrada Vlade. Javno smo zatražili saborski Odbor za ljudska prava da preispita predložene argumente te smo pripremili kratku analizu ovih propisa u ostalim europskim zemljama podupirući argumente protiv zabrane.

Također, uključili smo se u građansku inicijativu „Matija Gubec“ kojom se protestiralo protiv ograničenja za javna okupljanja te smo supotpisali otvorenu izjavu inicijative upućenu premijeru. Uz to, Vanja Škorić, pravna savjetnica GONG-a, pripremila je komentare o zakonskoj osnovi za prosvjed i pravnu podlogu za zahtjev inicijative upućen Ustavnom sudu. Na godišnjem sastanku OESS-a (OSCE Annual Human Dimension Implementation Meeting) u Varšavi, Suzana Jašić intervenirala je izjavom o restrikcijama koje su se Vladinim amandmanima dogodile.

Zakon o pravu na pristup informacijama

U studenom smo započeli **istraživanje u implementaciji Zakona o pravu na pristup informacijama** u Hrvatskoj. 23 osobe odabrane su za slanje 105 pismenih upita na adrese više od 100 državnih institucija koje su na popisu institucija koje imaju obavezu odgovoriti na sva pristigla pitanja građana. Rezultati i konačna analiza bit će prezentirani javnosti tijekom 2006.

Donošenje zakona po hitnom postupku

Tijekom 2005. Vlada je uputila veliki broj prijedloga zakona u saborsku proceduru koji su raspravljani po hitnom postupku, kršeći time pravila Poslovnika Hrvatskoga sabora. Krajem 2005. oformili smo bazu podataka svih zakona raspravljenih po hitnom postupku koja je pokazala da je više zakona bilo usvojeno po hitnom postupku nego što to dozvoljava Poslovnik. Detaljna analiza istraživanja bit će dovršena tijekom 2006.

Zakon o PDV-u

Temeljem Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost od 2001. godine, neprofitne organizacije bile su izuzete od plaćanja PDV-a na strane donacije. Nakon što je Ministarstvo financija izmijenilo Pravilnik u svibnju 2004. koji ponovno uvodi plaćanje PDV-a za sve pojedine neprofitne organizacije, uz pomoć nekoliko saborskih zastupnika **inicirali smo izmjene Zakonu o PDV-u**. Nakon mjeseci čekanja, početkom 2005. saborski Odbor za financije i državni proračun izdao je negativno mišljenje o ovim izmjenama zakona, a rasprava na plenarnoj sjednici pokazala je da zastupnici vladajuće stranke imaju izrazito negativno mišljenje o nevladinim organizacijama koje promiču ustavne vrijednosti kao što su ljudska prava, zaštita okoliša i sl. Zakon nije prošao u Saboru, nakon čega smo poslali protestna pisma svim klubovima zastupnika.

Zakon o volontiranju

Vanja Škorić, GONG-ova pravna savjetnica, pozvana je na sudjelovanje u radnoj grupi za dovršavanje nacrtu Prijedloga zakona o volontiranju. Nacionalni odbor za razvoj volonterstva organizirao je tri sastanka tijekom 2005. - Vanja je podnijela prijedloge GONG-a za unaprjeđivanje Prijedloga zakona i sudjelovala u jednoj od radionica tijekom javne rasprave o Prijedlogu zakona koje je organiziralo Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. 15. prosinca 2005. članovi radne grupe susreli su se s predsjednikom Mesićem, informirali ga o njihovu radu te zatražili podršku u provođenju Zakona.

Forum civilnog društva

Nekolicina nevladinih organizacija, uključujući i GONG, nezadovoljnih objašnjenjem rezultata i proceduralnim greškama prilikom dodjeljivanja institucionalnih potpora Zaklade za razvoj civilnoga društva, oformilo je inicijativu „Forum civilnog društva“ za koordiniran nastup u cilju rješavanja problema natječaja Zaklade. Mediji su iskazali velik interes za temu, ističući da nekoliko utjecajnih i najpoznatijih nevladinih organizacija nije dobilo institucionalnu potporu Zaklade. Od Zaklade su se tražila objašnjenja u vezi netransparentnog procesa dodjele potpora, nedostatne komunikacije s udrugama i sukoba interesa članova tijela Zaklade koji, premda članovi pojedinih udruga, odlučuju o dodjeli sredstava tim istim udrugama. Forum je u veljači održao sastanak s predstavnicima Zaklade, pripremio izvještaj o radu Zaklade i sudjelovao na sjednici saborskog Odbora za ljudska prava na kojoj se razgovaralo o radu Zaklade. Nakon toga, na zajedničkom sastanku Foruma i Zaklade, obje strane su iznijele svoja očekivanja i želje za unaprjeđenjem komunikacije i suradnje ubuduće. U listopadu, nakon nekoliko zajedničkih akcija, članice Foruma su formalizirale suradnju prihvatanjem Povelje Foruma civilnog društva.

Pravna pomoć

Pravnoj službi GONG-a građani se mogu obratiti osobnim dolaskom u ured, putem telefona, e-maila ili fax-a. Na pravne upite GONG odgovara izravno, a ukoliko se ne radi o pitanjima iz djelokruga rada GONG-a, građani se upućuju na državne institucije (npr. Ured Vlade RH za ljudska prava, Pučki pravobranitelj i sl.) ili na nevladine udruge koje se bave određenom problematikom.

U ovom izvještajnom razdoblju obrađeno je više od 1.200 upita za pravnu pomoć koji su se ticali ponovljenih lokalnih izbora, prava na pristup informacijama, pronalaženja arhiviranih izbornih materijala, besplatne pravne pomoći, sukoba interesa u obavljanju javnih funkcija, udruživanja građana, itd.

U lipnju, Srpski Demokratski Forum iz Zagreba zatražio je pomoć GONG-a u izradi **Nacrta prijedloga zakona o besplatnoj pravnoj pomoći**. Tijekom godine, savjetima i komentarima doprinijeli smo Nacrtu prijedloga zakona SDF-a.

Skupina građana iz zagrebačke gradske četvrti Travno obratila se GONG-u tražeći savjet i pravnu pomoć za inicijativu građana za dobivanje informacija i dokumentacije o Generalnom urbanističkom planu (GUP) Zagreba, a u vezi izgradnje vjerskog objekta u njihovu naselju. GONG je također supotpisao i sudjelovao u pisanju **Prijedloga za pokretanje postupka ocjene ustavnosti** koju je inicijativa „Travno – moj kvart“ uputila Ustavnom sudu. Prijedlog je uručen u ime nekoliko nevladinih organizacija u prosincu, predstavljajući i podupirući građane četvrti Travno.

5. Aktivnosti u ratom pogođenim područjima

CARDS – Održivi razvoj u područjima povratka – Projekt za razvoj građanskog društva

Od 15. svibnja 2004. do 15. studenog 2005., u suradnji s udrugama CARE International i ZaMirNET, GONG je provodio projekt za razvoj građanskog društva koji podupire Europska komisija u sklopu programa CARDS 2002. Projekt se provodio **u Zadarskoj i Šibensko-kninskoj županiji** s ciljem pružanja potpore lokalnim udrugama građana i lokalnim vlastima, podupiranjem građanskog sudjelovanja u političkim procesima i podizanjem svijesti građana o razvoju lokalnih zajednica.

Tijekom 2005. održali smo ukupno 63 Građanska sata na kojima je sudjelovalo 1.699 građana. Održano je i 68 radionica „Prvi put biram“ na kojima je sudjelovalo 1.700 učenika. 292 građana i učenika Zadarske i Šibensko-kninske županije posjetilo je Sabor u 8 obilazaka Sabora. 4 ciklusa po 3 interaktivne radionice zagovaranja održali smo u 4 grada i općine, a u 5 gradova i općina organizirali smo proslave Dana Europe. U rujnu 2005. smo organizirali sastanak sudionika radionica zagovaranja s Predsjednikom republike, g. Mesićem, tijekom kojeg su ga polaznici radionica informirali o aktivnostima i postignućima u lokalnoj zajednici.

! Pod pokroviteljstvom Ureda predsjednika, 30 učenika Osnovne škole Donji Srb posjetilo je Nacionalni park Plitvička jezera (koji im je ujedno bio prvi školski izlet!), a kao izraz zahvalnosti za uspješnu suradnju sa školama iz područja povratka, donirali smo primjerke Europskog rječnika i knjižicu „Integracijska politika EU“ školskim knjižnicama 16 škola.

Edukacija građana i poticanje građanske participacije

Pod pokroviteljstvom Misije OESS-a u Republici Hrvatskoj, proveli smo dva projekta na ratom pogođenim područjima s ciljem edukacije građana i poticanje građanske participacije **u Sisačko-moslavačkoj županiji, Karlovačkoj županiji i tri županije zapadne Slavonije**. Također, u sklopu Locomotive programa pod pokroviteljstvom DFID-a Britanskog veleposlanstva, projekt poticanja participacije građana na lokalnom nivou proveli smo na području općine Udbina **u Ličko-senjskoj županiji**.

Od 15. ožujka do 30. studenog 2005., Regionalni ured GONG-a u Zagrebu organizirao je 18 Građanskih sati, 7 obilazaka Sabora, 7 radionica „Prvi put biram“ i 4 proslave Dana Europe u 4 grada i općine Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije.

Regionalni ured GONG-a u Rijeci je od ožujka do listopada 2005. organizirao 2 Građanska sata, okrugli stol i seriju radionica javnog zagovaranja na području općine Udbina (Ličko-senjska županija) s ciljem poboljšanja komunikacije i suradnje između građana i lokalnih vlasti.

Od 15. kolovoza do 21. prosinca 2005., Regionalni ured GONG-a u Slavonskom Brodu organizirao je 18 Građanskih sati, 6 obilazaka Sabora i 9 radionica zagovaranja za 74 predstavnika 59 nevladinih organizacija u Brodsko-posavskoj, Virovitičko-podravskoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

! Potaknuti teškim životnim uvjetima koji su svakodnevica većine stanovnika ratom pogođenih područja, dali smo skromni prilog lokalnim organizacijama „Crvenog križa“ iz Dvora i Vojnića. Zaposlenici, prijatelji i drugi koji podržavaju GONG sakupili su uglavnom odjeću i igračke za djecu. U znak zahvalnosti, primili smo pismo zahvale od „Crvenog križa“ iz Vojnića.

6. „Izgubljen-nađen“ – vodič za ostvarivanje prava i interesa građana pred javnim institucijama

U rujnu 2004. započeli smo s provođenjem projekta „Izgubljen-nađen - Vodič za ostvarivanje prava i interesa građana pred javnim institucijama“ uz financijsku potporu Delegacije Europske komisije u Hrvatskoj. Cilj projekta je upoznati građane s njihovim pravom na pristup informacijama, s ulogom i zadacima javnih institucija, te im olakšati snalaženje prilikom komunikacije s mnoštvom javnih institucija. U tematski raspoređenih 28 poglavlja obrađena su neka od najčešćih pitanja i problema s kojima se građani susreću u svakodnevnom životu, uz upute kojim se institucijama i kako mogu obratiti, te u kojim pravnim propisima mogu pronaći detaljnije informacije.

Nakon detaljnog istraživanja provedenog tijekom 2005., vodič „**Izgubljen-nađen**“ je dovršen i u kolovozu **tiskan u 12.000 primjeraka**. Primjerke Vodiča smo bez naknade dijelili svim zainteresiranim građanima, nevladinim organizacijama i institucijama. Također smo objavili i web izdanje Vodiča. Građani su pozdravili projekt, na stotine kopija naručene su preko Interneta i građani su ga ocijenili vrlo korisnim.

U prosincu 2005. započele su pripreme za drugo izdanje Vodiča.

7. Projekt reforme lokalne samouprave

S ciljem jačanja djelatnosti Saveza udruge gradova i udruge općina, te kako bi se podigla svijest lokalnih vlasti i šire javnosti u vezi lokalnih tema i uputilo predstavnike lokalnih vlasti da zagovaraju za interese lokalnih zajednica ujedinjenim stavom bez obzira na stranačku pripadnost, a na prijedlog USAID-a i Urban Institute-a, u rujnu 2005. započeli smo s pripremom i organiziranjem niza okruglih stolova u vezi razvoja lokalne samouprave.

Tijekom 2005. organizirali smo **6 okruglih stolova** u Zagrebu, Osijeku, Zadru i Rijeci, koji su služili kao forumi zagovaranja koju su uključivali lokalne službenike, stručnjake, saborske zastupnike i predstavnike Vlade kako bi raspravljali o posebnim političkim i zakonodavnim temama od interesa za lokalne zajednice.

Uz to, u studenom 2005., započeli smo s radom na pripremi obavijesti i pregleda saborskih aktivnosti u vezi lokalne i regionalne samouprave, a za korisnike Projekta reforme lokalne samouprave. Pratimo plenarne sjednice Sabora, rad saborskih Odbora, službena izdanja Narodnih novina i medije u svrhu izdavanja najava i sažetaka o zakonodavnim djelatnostima relevantnih lokalnim i regionalnim vlastima.

MEĐUNARODNI ODNOSI

1. Treninzi i konzultacije

Edukacija predstavnika udruge MOST - Skopje, Makedonija

Sandra Pernar, koordinatorica Parlament programa GONG-a i Marko Čanović, predsjednik CDT-a (nevladine organizacije iz Crne Gore) na poziv MOST-a održali su od 25. do 26. veljače 2005. trening o jačanju kapaciteta mreže MOST-a i poboljšanju komunikacije između članova mreže

Trening za predstavnike Parlamentarne skupštine BiH i OIA – Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Koordinatorica Parlament programa GONG-a, Sandra Pernar održala je trening o Parlament programu GONG-a za predstavnike Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i za bosanskohercegovačku nevladinu organizaciju Omladinska informativna agencija (OIA) 4. ožujka 2005. u Sarajevu. Trening je održan na poziv Misije OESS-a u Bosni i Hercegovini i Parlamenta Bosne i Hercegovine, čiji su predstavnici posjetili Hrvatski sabor krajem 2004. i tom prilikom pokazali interes za pokretanje istog programa u njihovoj Parlamentarnoj skupštini, u suradnji s OIA-om.

Edukacija predstavnika bugarskih, gruzijskih i rumunjskih nevladinih organizacija o organizacijskom razvoju – Zagreb, Hrvatska

Nakon radionice održane uz potporu Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) u srpnju 2004., prilikom koje smo razvili priručnik organizacijskog razvoja GONG-a, organizirali smo trening predstavnicima nevladinih organizacija iz Bugarske (Udruga roditelja djece s cerebralnom paralizom i djece s urođenim i nasljednim poremećajima), Gruzije (ISFED) i Rumunjske (ARAS – Udruga za borbu protiv AIDS-a). 9 predstavnika sudjelovalo je u jednotjednom treningu održanom u Zagrebu od 14. do 18. ožujka 2005. Sudionici su prisustvovali svim aktivnostima GONG-a tijekom tog tjedna (obilazak Sabora, Građanski sat itd.) kao i sastanku s gradonačelnikom Rijeke, lokalnim vlastima i predstavnicima nevladinih organizacija iz Rijeke tijekom posjeta Regionalnom uredu GONG-a u Rijeci.

Trening za trenera promatrača IYC-a – Erevan, Armenija

Nacionalni demokratski institut (NDI) i "It's Your Choice" (IYC – armenska nevladina organizacija za promatranje izbora) zatražili su pomoć pri obuci 250 koordinatora i trenera koji bi obučili 3.500 promatrača za ustavni referendum i lokalne izbore u Armeniji krajem 2005. Predstavnik GONG-a, Dragan Zelić, održao je niz treninga za trenere od 1. do 18. travnja 2005. za četiri skupine trenera o izbornoj proceduri, odgovornostima promatrača, nepravilnostima u izbornom procesu i prijavljivanju nepravilnosti, te o edukaciji promatrača.

Edukacija predstavnika iračkih političkih stranaka i nevladinih organizacija – Zagreb, Croatia

U sklopu studijskog posjeta u organizaciji Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) za predstavnike iračkih političkih stranaka i nevladinih organizacija, održanog u Zagrebu od 22. travnja do 22. svibnja 2005., GONG je održao edukaciju dvojici sudionika posjeta u trajanju od dva tjedna. Sudjelovali su u svim aktivnostima GONG-a tijekom priprema za lokalne izbore, a na dan izbora, promatrali su izborni proces na biračkim mjestima u Zagrebu. Uz to, GONG je održao prezentaciju svim sudionicima programa o političkoj situaciji u Hrvatskoj, pitanjima u vezi izbora i aktivnosti GONG-a te osigurao tehničku podršku osoblju NDI-a u Zagrebu.

Studijski posjet organizacije “Community communication and education house” – Zagreb, Hrvatska

31. kolovoza 2005., predstavnici albanske organizacije “Community communication and education house”, u sklopu jednotjednog studijskog posjeta Hrvatskoj posjetili su GONG i upoznali se s aktivnostima GONG-a s posebnim naglaskom na unaprjeđenje komunikacije građana s izabranim predstavnicima, edukacijom mladih i otvaranja Hrvatskog sabora građanima.

Projekt YHRN-a “Istraži pa zagovaraj” – Zagreb, Hrvatska

Alena Ob'ezdchikova iz Ruske organizacije Youth Human Rights Network (YHRN), na preporuku Freedom House-a iz Budimpešte, kontaktirala je GONG u svibnju 2005. sa željom za pokretanje suradnje u sklopu YHMR-ovog projekta „Istraži pa zagovaraj“. Treća faza provedbe projekta uključivala je organiziranje sastanka stručnjaka iz partnerskih organizacija uključenih u projekt kako bi se dogovorio daljnji razvoj projekta te internship predstavnika ruskih nevladinih organizacija u organizacijama u Bugarskoj, Hrvatskoj i Poljskoj (uključujući i GONG). GONG je organizirao sastanak koji se održao u Zagrebu 30. rujna i 1. listopada 2005. Alexander Sokolov, predstavnik GOLOS-a (ruske nevladine organizacije) odabran je za sudjelovanje u internship programu u GONG-u početkom 2006.

Posjet Akademske mreža SEE Sveučilišta u Hamburgu – Zagreb, Hrvatska

Studenti Instituta za mirovna istraživanja i sigurnosnu politiku iz Hamburga i članovi Akademske mreže Jugoistočne Europe Sveučilišta u Hamburgu tijekom svog studijskog posjeta Hrvatskoj posjetili su GONG 26. studenog 2005. prilikom čega su im predstavljene sve aktivnosti GONG-a. Važan element istraživanja Instituta su aktivnosti OESS-a u regiji, kao i izborni proces. Studente je najviše zanimao razvoj izbornog procesa u Hrvatskoj iz perspektive nevladinih organizacija, ali i aktivnosti GONG-a u vezi promatranja izbora i volontiranja.

Studijski posjet stipendistice Fulbright programa – Zagreb, Hrvatska

Stipendistica Fulbright programa Renee Brown posjetila je GONG 12. prosinca 2005. u sklopu svog istraživanja o održivosti povratka izbjeglica u Hrvatsku s fokusom na dinamiku povratka. Dragan Zelić prezentirao joj je GONG-ove podatke, izvještaje i analize lokalnih izbora relevantnih za njeno istraživanje.

2. Suradnja s međunarodnim organizacijama na projektima i programima

Skupština ENEMO-a, Bratislava

Suzana Jašić predstavljala je GONG na godišnjoj skupštini ENEMO (Europska mreža organizacija za promatranje izbora) mreže u Bratislavi od 11. do 13. veljače 2005. Zasedanju su prisustvovali predstavnici 9 organizacija članova i 6 organizacija kandidata za članstvo, od kojih je 5 primljeno u mrežu (GOLOS - Rusija; ISFED -Gruzija; EMC - Azerbajdžan; It's your choice – Armenija, Republic Network of Independent Monitors - Kazahstan). Slovačka udruga Obcianske Oko izabrana je za Tajnika ENEMO-a u drugom mandatu. Suzana Jašić održala je prezentaciju o inicijativama GONG-a i nastojanjima inicijativa zagovaranja u vezi predsjedničkih izbora u Hrvatskoj.

Sastanak s predstavnicima SIGMA-e

Predstavnici SIGMA-e (Support for Improvement in Governance and Management), zajedničke inicijative Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Europske unije, provodili su istraživanje i procjenu opsega usluga javne administracije, te procjenu integriteta antikorupcijskog sustava u RH. S obzirom da je GONG identificiran kao važan sugovornik u kontekstu procjene integriteta antikorupcijskog sustava (u vezi načina financiranja političkih stranaka i izbornih kampanja), GONG-ova predsjednica Suzana Jašić i GONG-ova pravna savjetnica Vanja Škorić sastale su se s predstavnicima SIGMA-e 5. svibnja 2005.

European Governance Network

U svibnju 2005. GONG je postao nacionalni koordinator za Hrvatsku unutar EGN mreže - European Governance Network. Cilj mreže je promicanje suradnje između organizacija i institucija koje se bave pitanjima upravljanja i vladavine prava. Mreža se sastoji od 45 organizacija i institucija iz 21 europske države.

Konferencija ENEMO-a, Kijev

Dragan Zelić sudjelovao je na sastanku ENEMO-a (Europska mreža organizacija za promatranje izbora) održanom u Kijevu (Ukrajina) od 24. do 25. rujna. Svrha sastanka bilo je planiranje novih promatračkih misija ENEMO-a tijekom 2006. Predstavnici organizacija članica ENEMO-a također su raspravljali o daljnjoj suradnji unutar mreže u vezi promatranja izbora.

POLITIEA seminar, Amsterdam

Sandra Pernar sudjelovala je u Politeia seminaru od 9. do 11. prosinca 2005. u Amsterdamu. Seminar je organizirao nizozemski Instituut voor Publiek en Politiek, na kojem su sudjelovali predstavnici organizacija iz Irske, Češke, Rumunjske, Poljske, Italije, Bugarske i Njemačke. Sudionici su raspravljali o mogućnostima suradnje i daljnjim aktivnostima kroz mrežu „Politeia“ koja uključuje organizacije koje se bave pitanjima europskog građanstva, civilnim društvom i edukacijom za demokraciju. Dogovoreno je izdavanje zajedničkog newslettera i administriranje web stranica mreže.

3. Međunarodne konferencije, seminari i gostovanja

Izazovi izbornih tehnologija i procedura – Beč, Austrija

Pravna savjetnica GONG-a, Vanja Škorić, sudjelovala je na godišnjoj konferenciji OESS-a o izazovima izbornih tehnologija i procedura održanoj od 21. do 22. travnja u Beču. Konferencija je okupila više od 300 državnih dužnosnika iz svih zemalja članica OESS-a, uključujući i predstavnike nevladinih organizacija. Vanja je održala prezentaciju tijekom rasprave o unaprjeđenju izbornog procesa kroz promatranje izbora.

Konferencija "Fast Forward: Activism and Beyond" - Tirana, Albanija

Predstavnice GONG-a, Aleksandra Vinkerlić i Vanja Škorić, sudjelovale su na konferenciji posvećenoj aktivizmu u Tirani od 3. do 5. lipnja 2005. Teme konferencije su bile uloga aktivističkih grupa u istočnoj i centralnoj Europi i centralnoj Aziji, odnos između građanskog aktivizma, civilnog društva i demokracije, uloga civilnog društva u oblikovanju javnog mijenja, te izazovi u aktivizmu mladih. Vanja i Aleksandra predstavile su ulogu i rad GONG-a u Hrvatskoj na području aktivizma.

"Održivost organizacija civilnog društva na području centralne i istočne Europe, zemalja bivšeg SSSR-a, Balkana i Turske" – Bratislava, Slovačka

Alina Jurjević sudjelovala je na trećem forumu organizacija civilnog društva, vlada i zaklada pod nazivom "Održivost organizacija civilnog sektora na području centralne i istočne Europe, zemalja bivšeg SSSR-a, Balkana i Turske" u organizaciji Radne skupine ECA koji se održao u Bratislavi od 9. do 11. lipnja 2005. pod pokroviteljstvom Svjetske banke i slovačke Vlade. Uz sudjelovanje u diskusijama, Alina je predstavila projekt "Prvi put biram" u sklopu "Forum znanja" namijenjenog za razmjenu organizacijskih iskustava.

Konferencija Međunarodnog centra Olof Palme – Igalu, Crna Gora

Alina Jurjević predstavljala je GONG na konferenciji Međunarodnog centra Olof Palme za zemlje Balkana koja se održala u Igalu od 20. do 22. lipnja 2005. Sudionicima konferencije (uglavnom korisnicima financijskih potpora Centra) predstavila je projekt GONG-a "Prvi put biram" te je sudjelovala u nekoliko radnih skupina tijekom konferencije.

Sastanak OESS/ODIHR-a „Copenhagen Plus“ – Varšava, Poljska

Od 5. do 8. rujna 2005., GONG-ova pravna savjetnica Vanja Škorić sudjelovala je u radnoj grupi stručnjaka OESS/ODIHR-a u pisanju nacрта dokumenta Copenhagen Plus u Varšavi. Sastanak je sazvan na molbu OESS-ovog vodstva kako bi se dogovorio nacrt koji će biti predstavljen zemljama članicama Stalnog vijeća OESS-a. Na sastanku su također bili prisutni predstavnici Europske komisije, Venecijanske komisije, ruskog Državnog izbornog povjerenstva i Nacionalnog demokratskog instituta (NDI).

Godišnja konferencija OESS/ODIHR-a „Human Dimension“ – Varšava, Poljska

Predsjednica GONG-a Suzana Jašić sudjelovala je na godišnjoj konferenciji OESS/ODIHR-a koja se održala od 17. do 18. rujna 2005. u Varšavi. Na sastanku su raspravljane teme u vezi izbora, propisa o slobodi javnim okupljanja i javnim medijima u državama članicama OESS-a.

UN-HABITAT regionalni sastanak organizacija civilnog društva – Skopje, Makedonija

Sandra Pernar sudjelovala je na UN-HABITAT regionalnom sastanku organizacija civilnog društva o izgradnji kapaciteta za urbani razvoj u Jugoistočnoj Europi održanom u Skopju 5. i 6. listopada 2005. Svrha sastanka bila je predstaviti koncept regionalnog programa za izgradnju kapaciteta za urbani razvoj i stanovanje organizacijama civilnog društva, identificirati pitanja koja su trenutačno ključna za organizacije civilnog

društva u kontekstu planiranja lokalnog razvoja i identificirati interese organizacija civilnog društva za aktivno sudjelovanje u planiranju lokalnog razvoja unutar regije.

Stručni sastanak OESS/ODIHR-a o promatranju izbora – Moskva, Rusija

Predsjednica GONG-a Suzana Jašić sudjelovala je na stručnom sastanku OESS/ODIHR-a na temu promatranja izbora koji se održao od 22. do 23. studenog u Moskvi. Glavni cilj sastanka bio je osigurati međusobnu razmjenu iskustava i pogleda na metodologiju promatranja izbora. Suzana je održala prezentaciju o metodologiji promatranja izbora u Hrvatskoj, s primjerima i iskustvima GONG-a.

Forum OESS-a o političkim strankama i demokratskom razvoju – Skopje, Makedonija

Vanja Škorić održala je prezentaciju o europskim standardima i modelima financiranja kampanja koji su se pokazali najuspješnijima u praksi na "Forumu o političkim strankama i demokratskom razvoju" održanom u Skopju od 29. do 30. studenog 2005. Forum je organizirao OESS „Spillover Monitor Mission“ za Makedoniju.

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

1. Suradnja s institucijama u Hrvatskoj i predstavljanje GONG-a

A. Suradnja s institucijama, organizacijama i NVO-ima u Hrvatskoj

- ▶ Dragan Zelić je u veljači sudjelovao na inicijalnom sastanku udruga koji je organizirao Hrvatski nezavisni sindikat kako bi se raspravilo o potencijalnoj suradnji između Sindikata i hrvatskih nevladinih organizacija na području zajedničkih prijava za projekte i programe EU i poboljšanju društveno odgovornog poslovanja u Hrvatskoj.
- ▶ Na poziv Vladinog Ureda za ljudska prava, Vlatka Sverudžić sudjelovala je u ocjenjivačkoj radnoj skupini za dodjeljivanje financijske potpore programima i projektima udruga iz Hrvatske koji su pristigli na natječaj objavljen 14. siječnja 2005. Rad radnih skupina trajao je do svibnja 2005.
- ▶ Tijekom 2005. Suzana Jašić nastavila je s radom u Programskom vijeću HRT-a. U listopadu 2005., nakon javnog natječaja, Hrvatski sabor ju je izabrao za drugi mandat u Vijeću.
- ▶ Ured OESS-a u Zadru zatražio je suradnju s GONG-om u provođenju OESS-ovog projekta u vezi lokalnih izbora. Početkom travnja organizirano je 6 javnih rasprava za pripadnike manjina u Zadarskoj županiji na temu lokalnih izbora. Koordinator Regionalnog ureda GONG-a u Zadru održao je prezentacije o pitanjima u vezi izbora.
- ▶ U veljači, pozvani smo na raspravu o izbornoj legislativi koju je organizirao zamjenik ambasadora SAD-a, a koja se održala 24. veljače 2005. Raspravi su prisustvovali predstavnici USAID-a, OESS-a, Hrvatskog helsinškog odbora, Vijeća srpske nacionalne manjine, predstavnici Američke ambasade i, ispred GONG-a, Dragan Zelić.
- ▶ Suzana Jašić sudjelovala je u radnoj grupi Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija za odabir slogana za proces pristupanja Hrvatske u EU.
- ▶ Nominiran od GONG-a, Igor Bajok izabran je za člana Koordinacijskog odbora Petog foruma nevladinih organizacija. Koordinacijski odbor je novoosnovano tijelo koje se zasniva na nedavno usvojenoj Povelji o suradnji između Grada Rijeke i civilnog sektora s područja Grada.
- ▶ Koordinator Regionalnog ureda GONG-a u Zadru, Hrvoje Rančić, tijekom 2005. nastavio je svoj angažman u Regionalnom partnerstvu u sklopu inicijative Regionalnog operativnog plana (ROP) za Zadarsku županiju uz podršku Europske komisije.
- ▶ Pružili smo podršku Volonterskom centru Zagreb u njihovim nastojanjima dobivanja besplatnog prostora od Grada Zagreba za potrebe udruge.

▶ Na inicijativu GONG-a, u travnju 2005. HINA (Hrvatska izvještajna novinska agencija) nam je omogućila besplatan pristup svojem internetskom portalu za vijesti. Dogovorena je i mogućnost objavljivanja odabranih važnih vijesti HINA-e na internet stranicama GONG-a.

▶ Regionalni ured GONG-a u Rijeci uključio se u rad novoosnovanog Vijeća za razvoj volonterstva u Primorsko-goranskoj županiji potaknutog od udruge SMART. Cilj je približiti principe volonterstva građanima i pokrenuti bazu podataka svih volontera u županiji.

▶ Hrvatska politološko društvo provelo je projekt prikupljanja podatke za katalog nevladinih organizacija koje se bave edukativnim programima i aktivnostima. Na poziv HPD-a, poslali smo informacije o projektima "Prvi put biram" i „Internship program“ te preglede edukacije građana o izborima.

▶ Igor Bajok predstavljao je GONG na sastancima Vijeća za razvoj civilnog društva na kojima su se raspravljala pitanja donošenja strategije za razvoj civilnog društva i davanje podrške civilnom društvu. U studenom 2005., nakon propusta u radu Vijeća i ozbiljnih optužbi na račun hrvatskih nevladinih organizacija koje je izrekla predsjednica Vladinog Ureda za udruge Jadranka Cigelj, Igor je podnio ostavku u Vijeću.

▶ Predstavnici Povijesnog muzeja Istre kontaktirali su nas u svibnju sa zamolbom da im pošaljemo GONG-ove materijale producirane tijekom izbornih kampanja, uključujući video i audio materijale. Nedugo nakon toga, primili smo sličnu zamolbu od općine Omišalj koja je otvorila dva info-centra za mlade. Predstavnici Omišlja vidjeli su brošure projekta "Prvi put biram" i zamolili nas da im pošaljemo dodatne brošure za zainteresirane učenike osnovnih i srednjih škola. Uz spomenute, također su im poslani i brošure s općenitim informacijama o GONG-u.

▶ AED (Academy for Educational Development) pozvala je Alinu Jurjević da predstavlja GONG u radnoj skupini čiji je cilj bio procijeniti prijedloge projekata koje je primio AED u pozivu za prijedloge u sklopu Programa vidljivosti nevladinih udruga u javnosti.

▶ Županijsko skupština Primorsko-goranske županije usvojila je "Strateške smjernice rada 2005-2009." u rujnu 2005. Partnerstvo s GONG-om jedna je od važnijih smjernica u sklopu suradnje Županije s organizacijama civilnog društva.

▶ Na poziv Instituta za obrazovanje (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa) i Obrazovnog centra za ljudska prava i građanstvo, GONG je sudjelovao na inicijalnom sastanku na kojem se raspravljalo o mogućnostima implementiranja nacionalnog projekta Instituta pod nazivom AGORA. GONG je sudjelovao na sastanku zbog svog opsežnog iskustva u implementiranju sličnog projekta ("Prvi put biram") te kao primjer za uspješno postizanje rezultata.

▶ Vanja Škorić je 4. listopada 2005. održala prezentaciju o radu i iskustvima osobe s diplomom Pravnog fakulteta koja radi u nevladinoj organizaciji u Hrvatskoj. Prezentacija je održana u sklopu orijentacijskog programa za studente prve godine Pravnog fakulteta u Zagrebu.

▶ U listopadu, GONG je formalno ugovorio suradnju s nekolicinom utjecajnih nevladinih organizacija potpisavši Povelju Foruma civilnog društva. Forum okuplja hrvatske organizacije koje pridonose razvoju i promociji društvene etike, kulture mira, zaštite okoliša, održivog razvoja i zajednice aktivnih građana. Organizacije članice rade neposredno na ispunjavanju najviših vrijednosti navedenih u 3. članku hrvatskog Ustava. Do kraja 2005. Forum je proveo nekoliko inicijativa za razvoj civilnog društva u Hrvatskoj.

▶ 4. studenog 2005. Dragan Zelić sudjelovao je na Forumu nevladinih organizacija koje pružaju besplatnu pravnu pomoć. Sastanku su prisustvovali predstavnici nevladinih organizacija, OESS-a, UNHCR-a, delegacije Europske komisije u Zagrebu te nekolicina pravnih stručnjaka. Cilj je bio osmisлити prijedloge za pravnu regulativu statusa pružatelja besplatne pravne pomoći u RH.

▶ Aleksandra Vinkerlić sudjelovala je na regionalnom okruglom stolu o Nacrtu strategije za razvoj civilnog društva koji je bio organizirao Vladin Ured za udruge, održanom u Gospiću 3. listopada 2005.

▶ 18. studenog 2005. Vanja Škorić sudjelovala je na sastanku USAID-a o procjeni indeksa održivosti nevladinih organizacija u Hrvatskoj.

▶ Jasmina Vukas je od 14. do 15. studenog 2005. sudjelovala na savjetodavnim sastancima koje je organizirala Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i MAP Savjetovanja s ciljem prikupljanja sugestija i

definiranja potreba nevladinih organizacija od Grada Zagreba kako bi se poboljšao regionalni razvoj i decentralizacija financijske podrške.

▶ GONG-ov Regionalni ured Slavonski Brod pridružio se inicijativi nevladinih organizacija iz Slavonije s ciljem formaliziranja suradnja. Sanja Bešlić je 1. i 2. prosinca 2005. sudjelovala u stvaranju Modela strategije i suradnje unutar Forumu nevladinih organizacija Slavonije.

▶ Sanja Bešlić sudjelovala je u prvom zasjedanju "Volonterskog centra Osijek" održanom u Osijeku 5. prosinca 2005. (na Međunarodni dan volontera).

▶ U prosincu 2005. GONG je sudjelovao na sastancima Koordinacije provoditelja projekata „Good Governance“ koji su inicirani od strane i redovito se održavaju u područnom uredu OESS-a u Sisku. Damir Azenić predstavio je GONG na inicijalnom sastanku 14. prosinca 2005. na kojem su razmijenjeni podaci o programima i projektima u vezi dobre vladavine na području centralne Hrvatske i zapadne Slavonije. Također, raspravljalo se o budućim načinima suradnje između donatora i nevladinih organizacija.

B. Konferencije, seminari i javna događanja

▶ *Ožujak 2005.* – Sandra Pernar sudjelovala je na tribini za mlade na temu "Mladi i politika" u organizaciji Karlovačke knjižnice. Sandra i ostali gosti sa zagrebačkog Fakulteta političkih znanosti i predstavnici mladeži lokalnih stranaka pridonijeli su diskusiji koja je privukla velik broj zainteresiranih studenata.

▶ *Ožujak 2005.* – sudjelovali smo u radu okruglog stola na temu zakonodavstva i lokalnih izbora koji je organizirao SDP. Okrugli stol je okupio predstavnike političkih stranaka, predstavnike OESS-a, predstavnike Središnjeg državnog ureda za upravu i nekoliko predstavnika lokalnih vlasti. GONG je predstavljao Dragan Zelić.

▶ *Ožujak 2005.* – objavili smo novu brošuru GONG-a u kojoj su predstavljeni svi GONG-ovi programi i projekti. Nekoliko tisuća kopija brošure objavljeno je na tri jezika: hrvatskom, engleskom i ruskom.

▶ *Travanj 2005.* – Sandra Pernar predstavljala je GONG na radionici stvaranja indeksa civilnog društva u Hrvatskoj, koji su organizirali CIVICUS i njihova partnerska organizacija u Hrvatskoj – CERANEO. Cilj je bio angažirati predstavnike civilnog društva u Hrvatskoj u donošenju konačnog izvještaja istraživanja.

▶ *Travanj 2005.* – nevladina organizacija ZUM iz Pule organizirala je "Sastanak poduzetnika s mladim stručnjacima". Regionalni ured GONG-a u Rijeci sudjelovao je na sastanku s prezentacijom o GONG-u te "Građanskim satom" o mladima i njihovom angažmanu u izborima u Hrvatskoj.

▶ *Svibanj 2005.* – Regionalni ured GONG-a u Rijeci organizirao je nekoliko manifestacija povodom "Dana Europe" u Rijeci. Dijeljeni su edukativni materijali o Europskoj Uniji, postavljen je info-štanđ, a organiziran je i "Građanski sat" te grafiti jam session.

▶ *Svibanj 2005.* – predstavnici Regionalnog ureda GONG-a u Slavonskom Brodu sudjelovali su na sajmu udruga u Slavonskom Brodu. Sajam udruga je organizirao Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Slavenskog Broda. Uz pomoć nekoliko volontera, postavili smo info-štanđ te predstavili rad GONG-a.

▶ *Svibanj 2005.* – Sandra Pernar sudjelovala je na seminaru "Društvena odgovornost u Hrvatskoj i inozemstvu" koji su organizirali Međunarodni centar za edukaciju novinara i Zagrebačka banka. Svrha seminara bila je predstaviti i ojačati koncept društveno odgovornog poslovanja u Hrvatskoj.

▶ *Lipanj 2005.* – predstavnici Regionalnog ureda GONG-a u Slavonskom Brodu prisustvovali su konstituirajućim sjednicama Županijske skupštine Brodsko-posavske županije i Gradskog vijeća grada Slavenskog Broda

▶ *Lipanj 2005.* – na poziv Hrvatskog helsinškog odbora za ljudska prava Hrvoje Rančić (koordinator Regionalnog ureda GONG-a u Zadru) i Tatjana Bašić Kostadinović (GONG-ova volonterka i trenerica) sudjelovali su po drugi put na "Ljetnoj školi demokracije" za učenike srednjih škola koja se održavala u Božavi na Dugom Otoku. Hrvoje i Tatjana održali su radionice o zagovaranju i predstavili GONG-ove programe, s posebnim naglaskom na programe "Prvi put biram", "Građanski sat" i "Internship program".

- ▶ *Srpanj 2005.* – Regionalni ured GONG-a u Rijeci pozvan je na sudjelovanje u postavljanju izložbe koju je organizirao Studentski savez Fakulteta strojarstva u Rijeci u galeriji "Prtečac". Izložba je bila u potpunosti posvećena GONG-u i aktivnostima GONG-a. Aleksandra Vinkerlić i Izidora Tomljanović predstavile su GONG i sve do tada producirane materijale (priručnike, brošure, postere...). Izložba je bila otvorena za sve građane Rijeke od 7. do 20. lipnja 2005.
- ▶ *Rujan 2005.* - Damir Azenić sudjelovao je na međunarodnoj konferenciji "EU i Hrvatska: Jačanje dijaloga civilnog društva" održanoj u Zagrebu. Konferenciju je organizirala Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva u suradnji s European Citizens Action Service iz Bruxellesa. Oko sto sudionika prisustvovalo je konferenciji, uključujući i predstavnike Vlade Republike Hrvatske, organizacija civilnog društva i institucija EU te su raspravljali o očekivanjima organizacija civilnog društva glede pristupanja Europskoj Uniji i o mogućnostima njihovog aktivnog sudjelovanja u nadgledanju predpristupnih pregovora.
- ▶ *Rujan 2005.* – Sanja Bešlić sudjelovala je u javnoj raspravi "Nevladine organizacije u predpristupnom razdoblju i EU" koji je organizirao IPC iz Slavenskog Broda. Prezentirano je iskustvo slovenskih NVO-a i mogućnosti osiguranja financijske potpore iz fondova EU.
- ▶ *Rujan 2005.* – Dragan Zelić sudjelovao je na okruglom stolu "Novi izborni modeli za parlamentarne izbore – inicijativa zastupnika Ive Banca". Na debati su se okupili zastupnici, pravni stručnjaci i stručnjaci s Fakulteta političkih znanosti.
- ▶ *Listopad 2005.* – prvo razmatranje implementacije Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina bilo je u žarištu konferencije OEES-a Hrvatska održane u Zagrebu. Konferenciji je prisustvovalo stotinjak vodećih predstavnika različitih manjina koje žive u Hrvatskoj, kao i predstavnici državnih institucija, političkih stranaka, nevladinih organizacija i međunarodnih organizacija. GONG su predstavljale Suzana Jašić i Vanja Škorić.
- ▶ *Listopad 2005.* – Alina Jurjević predstavila je GONG-ov „Vodič za ostvarivanje prava i interesa građana pred javnim institucijama“ članovima mreže predstavnika privatnog, javnog i neprofitnog sektora koji su završili "Trening program za razvoj i rad u zajednici" udruge ODRAZ.
- ▶ *Listopad 2005.* – tijekom svečanosti 15-godišnjice rada HINA-e (Hrvatska izvještajna novinska agencija) Suzana Jašić održala je prezentaciju o iskustvima i izazovima u suradnji između nevladinih organizacija i HINA-e.
- ▶ *Studenj 2005.* - Središnji državni ured za e-Hrvatsku i Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka organizirali su zajedničku prezentaciju "Hrvatska na putu u ICT društvo" u sklopu međunarodnog sajma INFO 2005. Cilj je bio predstaviti ICT razvoj državne uprave, javnih institucija, privatnog sektora i organizacija civilnog društva. GONG je pozvan na sudjelovanje u prezentaciji kao predstavnik organizacija civilnog društva. Vodič "Izgubljen-nađen" bio je u središtu GONG-ove jednodijelne prezentacije.
- ▶ *Studenj 2005.* – predstavnici Regionalnog ureda GONG-a u Rijeci sudjelovali su na prvom sajmu nevladinih organizacija Ličko-senjske županije održanom u Senju. Sajam je okupio 40 nevladinih organizacija iz Ličko-senjske županije.
- ▶ *Studenj 2005.* – Dragan Zelić sudjelovao je na okruglom stolu o "Sudjelovanju predstavnika nacionalnih manjina u hrvatskoj politici i javnom životu, s naglaskom na problem informacija o etnicitetu/nacionalnosti" koji su organizirali Misija OEES-a u Hrvatskoj i Koalicija za promociju i zaštitu ljudskih prava.
- ▶ *Studenj 2005.* – Institut za međunarodne odnose, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i UNDP Hrvatska organizirali su okrugli stol na temu "Civilno društvo i Hrvatska: Partneri u procesu pristupa EU?". Damir Azenić sudjelovao je u debati.
- ▶ *Prosinac 2005.* – GONG-ovi Regionalni uredi organizirali su proslavu za Međunarodni dan volontera (5. prosinca) u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu. Postavljeni su info-štanovi, angažirani su volonteri i građanima su dijeljeni edukacijski materijali i brošure (Vodič "Izgubljen-nađen", brošura "Građani i lokalne vlasti", GONG-ove brošure i materijali itd.)

▶ *Prosinac 2005.* – Regionalni ured GONG-a u Slavonskom Brodu sudjelovao je na Prvoj nacionalnoj konferenciji o izgradnji mira održanoj u Vukovaru. Konferencija je nastala kao rezultat zajedničkog rada nevladinih organizacija i lokalnih vlasti s ciljem razvoja i promocije "Platforme izgradnje mira" u Hrvatskoj.

▶ *Prosinac 2005.* – Predstavnici Regionalnog ureda GONG-a u Rijeci sudjelovali su na međunarodnom okruglom stolu "Edukacija za lokalni održivi razvoj" koju je organizirala Primorsko-goranska županija.

▶ *Prosinac 2005.* – Sandra Pernar sudjelovala je na konferenciji "Nevladine organizacije u očima javnosti – percepcija, izazovi i mogućnosti" koju je organizirao AED. Cilj je bio prezentirati rezultate opsežnog istraživanja javnog mnijenja, percepcije i razumijevanja i stimulirati raspravu o načinima na koje nevladine organizacije mogu poboljšati razumijevanje javnosti o njihovoj ulozi i kako se mogu uključiti u njihov rad. Rezultati istraživanja pokazuju da je GONG najpoznatija nevladina organizacija u Hrvatskoj na područjima političkih organizacija i kampanja, razvoja civilnog društva, te edukacije.

▶ *Prosinac 2005.* – okrugli stol na temu zakonodavnog okvira formiranja Državnog izbornog povjerenstva kao stalnog tijela održan je u Hrvatskom saboru. Organizirale su ga Vlada Republike Hrvatske i Misija OESS-a u Hrvatskoj. Suzana Jašić i Vanja Škorić sudjelovale su u raspravi, a Suzana je održala prezentaciju o komparativnoj analizi zakonodavnog okvira izbornih povjerenstava u EU i Sjevernoj Americi.

2. Rad udruge

A. Skupština GONG-a, Upravni odbor i Nadzorni odbor

Deveta redovna skupština GONG-a održana je 24. rujna 2005. Skupština je usvojila godišnje izvještaje o radu Upravnog i Nadzornog odbora. Također, skupština je izabrala nove članove Upravnog odbora GONG-a: Suzanu Jašić (kao predsjednicu Upravnog odbora i predsjednicu Udruge), Sandru Pernar (zamjenicu predsjednice) i Igora Pavlekovića. Dva člana Nadzornog odbora reizabrana su u drugi dvogodišnji mandat: Lelija Pavličević i Snježana Vasiljević. Jelena Berković, Albina Dlačić i Zdravko Petak ušli su u drugu godinu mandata. Na prvoj konstituirajućoj sjednici Nadzornog odbora, Lelija Pavličević je reizabrana za predsjednicu, a Snježana Vasiljević za potpredsjednicu Nadzornog odbora. Jelena Berković predstavlja Nadzorni odbor u GONG-ovoj Komisiji za zapošljavanje. Nadzorni odbor je tijekom 2005. održao 5 sjednica – 4 redovne i 1 konstituirajuću, dok je Upravni odbor održavao redovite tjedne sastanke.

B. Osoblje

Tijekom 2005. godine, u GONG-u je bilo zaposleno 18 osoba: 10 u Centralnom uredu te po dvoje u svakom od četiri Regionalna ureda. Osim stalno zaposlenih, GONG je povremeno surađivao s nizom vanjskih suradnika na različitim projektima (treneri, članovi stručnih grupa i sl.) Komisija za zapošljavanje donijela je 6 odluka: 3 o zapošljavanju i 3 o promjeni radnog mjesta.

Tijekom 2005. godine, u GONG-u su volontirala dva interna. Ariana Vela je radila kao zamjenica Vanje Skorić tijekom njezinog dvo i pol mjesecnog programa Chevening Fellowships u UK-u. Također, po prvi put, za GONG je volontirao jedan strani intern. Chirs Taylor, bivši intern u područnom uredu OESS-a u Osijeku, volontirao je u GONG-u do lipnja 2005. na istraživanju mogućnosti dobivanja financijske potpore Europske Unije.

C. Edukacija

▶ Alina Jurjević sudjelovala je na seminaru ODRAZ-a "Društvena odgovornost poduzeća" održanom 21. siječnja 2005. Radionica o odnosu s lokalnom zajednicom u vezi društveno odgovornog poslovanja i mogućnosti djelovanja nevladinih organizacija bila je dio seminara.

▶ Vanja Škorić sudjelovala je u tromjesečnom Chevening Fellowships programu koje je organiziralo Ministarstvo vanjskih poslova Velike Britanije. Vanja je boravila u Birminghamu od 15. siječnja do 8. travnja radeći na pitanjima "Očuvanja sigurnosti, vladavine prava i demokracije".

▶ Igor Pavleković stekao je titulu MSCA (Microsoft Certified Systems Administrator) na Microsoft Windows Server 2003 akademiji uz financijsku potporu hrvatskog IT časopisa Mreža i IT obrazovne institucije Algebra.

Program koji je započeo u prosincu 2004. sastojao se u pohađanju 6 Microsoftovih tečajeva i 4 vaučera za ispite za titulu MSCA.

▶ Vlasta Prohaska, asistentica koordinatorice Regionalnog ureda GONG-a u Zagrebu, i Mihael Rukavina, asistent koordinatorice Regionalnog ureda GONG-a u Slavonskom Brodu, sudjelovali su na seminaru "Četvrta škola demokracije" koji je organizirala nevladina organizacija DIM, a koji se održao u Krapinskim Toplicama. Seminar je uključivao predavanja o civilnom društvu, toleranciji u politici, političkom sustavu i izbornoj kampanji, kao i radionice o javnim govorima i radu s medijima.

▶ Damir Azenić sudjelovao je u trima radionicama na temu Financijske održivosti udruga koje je organizirao AED, a provodio NESsT, nevladina organizacija iz Mađarske.

▶ Damir Azenić sudjelovao je na Desetoj konferenciji "Central and Eastern European Fundraising" koja se održavala od 7. do 11. studenog u Budimpešti. Radionicu je organizirala Mađarska zaklada za razvoj civilnog društva (Hungarian Civil Society Development Foundation) i okupila je više od sto sudionika i stručnjaka iz cijele Europe i SAD-a. Fokus je bio na jačanju predstavnika nevladinih organizacija u razvijanju mogućnosti održivosti i strategija prikupljanja financijskih sredstava – preko interneta, od donatora, brandinga nevladinih organizacija, individualnih donacija, društveno odgovornog poslovanja, direktnog marketinga, održavanja kampanja itd.

▶ Igor Pavleković sudjelovao je na Microsoftovom predstavljanju nove verzije Microsoftove aplikacijske platforme "Ready to Rock the Launch" koja se sastojala od predstavljanja novih verzija programa MS Visual Studio 2005, MS SQL Server 2005 i MS Biz Talk 2006 Server, a koje GONG upotrebljava u svojoj aplikacijskoj platformi.

▶ Anela Resanović sudjelovala je na edukacijskom seminaru o računovodstvu i financijama za 2006. i novim financijskim propisima u Hrvatskoj. Seminar je organizirala Hrvatska udruga računovođa.

▶ Dragan Zelić, Sandra Pernar i Vlatka Svedružić sudjelovali su na treningu javnog zagovaranja koji se održavao od 14. do 15. studenog 2005. u Samoboru u organizaciji AED-a. Trening su vodili predstavnici PDCS-a iz Slovačke, a sastojao se od organizacije kampanja javnog zagovaranja, identifikacije ključnih čimbenika i izgradnje koalicija.

▶ 21. studenog 2005. Damir Azenić sudjelovao je u jednodnevnom trening – seminaru "Building World Class Performance - Developing and leading high performance teams" u organizaciji Poslovne škole CBA. Teoriju i implementaciju teorije kreiranja i vođenja timova s visokom učinkovitosti predstavio je Gavin Wallbridge iz SAD-a.

▶ 2. prosinca 2005. Damir Azenić sudjelovao je u seminaru "Accession talks – principles and praxis" koji je organizirala Delegacija Europske komisije u Hrvatskoj. Predstavnici nevladinih organizacija, medija i sindikata informirani su o inicijalnim koracima u procesu pregovaranja za pristup Europskoj uniji, kao i najvažnijim preprekama i sumnjama koje su dio tog procesa u deset novih zemalja članica. Također, raspravljalo se o ulozi civilnog društva u procesu pregovaranja u Hrvatskoj.

D. Volonteri

Veliki broj volontera i članova aktivno je sudjelovalo u brojnim aktivnostima GONG-a, kao što su distribucija materijala, pomoć u organiziranju predstavljanja GONG-a na sajmovima udruga i promatranje izbora.

U 2005. godini:

- 49 volontera zadovoljilo je uvjete članstva
- 4 394 građana nalazi se u bazi volontera
- zabilježeno je 63.374 volonterskih sati građana.

E. Tehnički razvoj

Tijekom 2005. godine, u sva tri Regionalna ureda unaprijeđena je Internet veza s jeftinijim, bržim i stabilnijim rješenjima, te su uvedene dvije nove vrste antivirusne zaštite.

Na GONG-ovoj izbornoj web stranici (www.izbori-hr.info), postavljena je aplikacija za preračunavanje glasova u mandate za lokalne izbore, te je tijekom svibnja 2005. godine zabilježen promet od 5.000 korisnika koji su koristili novopostavljenu aplikaciju.

Donacijom USAID Legacy programa, kupljen je softver s ciljem unaprjeđenja ICT sustava GONG-a: Adobe Acrobat 7 za zaštitu elektroničkih dokumenata poslanih elektroničkom poštom i Abbyy Fine Reader, aplikaciju za upravljanje i kategorizaciju elektroničkog press-clippinga uz mogućnost pretraživanja cjelokupnog teksta, bržeg sastavljanja i ispisivanja, te automatskog generiranja medijskih izvještaja.

Krajem 2005. godine provedena je analiza isplativosti uvođenja VPN mobilne mreže za zaposlenike GONG-a. Ustanovljeno je da će uvođenje VPN mobilne mreže smanjiti troškove komunikacije, te je dogovoreno uvođenje VPN mobilne mreže za sve zaposlenike GONG-a počevši od 1. siječnja 2006. godine.

1. prosinca 2005. godine, održan je sastanak s predstavnicima Microsoft Hrvatska s ciljem dogovora oko buduće suradnje između GONG-a i Microsoft Hrvatska. Na sastanku su iznesene i mogućnosti dobivanja licenci za Microsoftovu tehnologiju, te smo krajem prosinca 2005. godine zatražili donaciju Microsoftove softverske tehnologije u vrijednosti 315.000 kn.

F. Prikupljanje financijske potpore za aktivnosti

2005. godina je bila iznimno teška u smislu osiguranja financijske potpore za sve programe i projekte GONG-a. Tijekom godine, napisali smo 29 prijedloga projekata koji su poslani različitim domaćim i stranim donatorima poput Europske komisije, Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, nekoliko ministarstava u Hrvatskoj, nekoliko stranih veleposlanstava u Zagrebu, Misije OESS-a u Hrvatskoj, USAID-a, AED-a, BTD-a, Instituta Otvoreno društvo i dr. Važno je istaknuti da smo, iako vrlo teško, uspjeli zaključiti 2005. bez smanjenja broja zaposlenih i zatvaranja ureda.

! 80% poslanih prijedloga projekata dobilo je financijsku potporu donatora.

G. Sastanci

Svi uredi GONG-a održali su brojne sastanke s predstavnicima Vlade, Sabora, različitih ministarstava, državnih i drugih izbornih povjerenstva, lokalnih vlasti, međunarodne zajednice, političkih stranaka, medija, nevladinih organizacija i drugih institucija.

Održani su i brojni sastanci s hrvatskim državnim dužnosnicima, zastupnicima, predsjednicima saborskih Odbora, predstavnicima Središnjeg državnog ureda za upravu, predsjednikom Državnog izbornog povjerenstva i članovima DIP-a.

Također, GONG su posjetile brojne međunarodne organizacije. Među ostalima, predstavnici GONG-a susreli su se s norveškim veleposlanikom i predstavnicima Norveškog veleposlanstva, direktorom USAID-a i osobljem USAID-a, šefom delegacije Europske komisije u Zagrebu, novim šefom Misije OESS-a u Hrvatskoj, kanadskom veleposlanicom, predstavnicima Švedskog veleposlanstva, predstavnicima Međunarodnog centra Olof Palme, zastupnikom britanske Laburističke stranke, predstavnicima američkog State Departmenta iz SEED (Support Eastern European Democracies) odjela, političkim savjetnikom veleposlanstva SAD-a, nizozemskim ministrom vanjskih poslova i predstavnicima Nizozemskog veleposlanstva, glavnim tajnikom Finskog veleposlanstva u Zagrebu, itd.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ – 2005.

Fiskalna godina traje od 1. siječnja do 31. prosinca. Financijski izvještaj obuhvaća bilancu, račun prihoda i rashoda i pregled troškova po grupama.

Bilanca		Račun prihoda i rashoda	
Aktiva		Prihodi	
Dugotrajna imovina	164.605	Prihodi iz Proračuna	268.405
Kratkotrajna imovina	253.829	Prihodi od članarina i naknada	2.130
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	8.982	Prihodi od vlastite djelatnosti	12.855
Ukupna aktiva	427.416	Prihodi od donacija	4.593.838
Pasiva		Ukupni prihodi	4.877.228
Obveze	25.393	Rashodi	
Prihodi budućeg razdoblja	600	Materijal	70.456
Ostali izvori	164.605	Energija	40.773
Saldo fonda	236.818	Usluge	1.953.604
Ukupna pasiva	427.416	Troškovi za zaposlene	1.968.190
		Nematerijalni troškovi	572.073
		Rashodi za investicije	8.700
		Ostali rashodi	26.614
		Ukupni rashodi	4.640.410
		Višak prihoda	236.818
Pregled troškova po grupama			
Troškovi za plaće i honorare		Ostali troškovi	
Plaće	1.156.747	Knjigovodstvene usluge	46.848
Porezi i doprinosi iz plaća	811.443	Uredski materijal	70.456
Honorari	74.918	Najam	92.300
Ukupne plaće i honorari	2.043.108	Režije	43.958
		Telefonski troškovi i poštarina	303.084
		Fotokopiranje	24.097
		Reklama i promidžba	374.734
		Grafičke usluge	694.888
		Putni troškovi	471.305
		Troškovi puta i smještaja:	
		- seminari i radionice	148.808
		Usluge studentskog servisa	164.644
		Ostale usluge	52.230
		Ostali troškovi	109.950
		Ukupni ostali troškovi	2.597.302
		Ukupni troškovi	4.640.410

POSEBNA ZAHVALA

GONG je neprofitna organizacija. Zahvaljujući volonterskom radu građana Hrvatske, podršci donatora i donacijama, bili smo u mogućnosti ostvariti naše ciljeve i zadatke. Hvala svima!

Donacije u novcu (Kn)

do 500

Ured za udruge Vlade RH

do 3.500

Primorsko-goranska županija

do 6.000

Grad Rijeka

Ministarstvo europskih integracija i vanjskih poslova

do 10.000

ADRA Hrvatska / Britansko veleposlanstvo Zagreb

do 14.000

GONG (samofinanciranje)

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

do 40.000

Institut otvoreno društvo Zagreb

do 60.000

Finsko veleposlanstvo Zagreb

do 80.000

Nizozemsko veleposlanstvo Zagreb

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

do 110.000

National Democratic Institute

do 150.000

Academy for Educational Development / USAID

Američko veleposlanstvo Zagreb

do 170.000

Freedom House, Budimpešta / USAID

National Endowment for Democracy

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

do 210.000

Zaklada Charles Stewart Mott

Međunarodni centar Olof Palme, Švedska

do 275.000

Urban Institute Zagreb / USAID

do 370.000

Balkan Trust for Democracy

do 645.000

Europska komisija

do 850.000

OSCE Misija u Republici Hrvatskoj

Donacije u uslugama i dobrima (Kn)

do 7.000

TV Dalmacija

Microsoft Hrvatska d.o.o.

CARE International

do 10.000

Grad Rijeka

Lokalna samouprava i institucije (prostor)

do 20.000

TV Nova

TV Varaždin

do 25.000

Atlantic Trade d.o.o., Zagreb

NIT – Nezavisna istarska televizija

RI-TV d.o.o.

do 30.000

TV Jadran d.o.o.

do 35.000

ISKON Internet d.d.

do 60.000

NET Televizija

do 115.000

Kanal RI, Rijeka

do 145.000

Lokalne radio postaje

preko 12.000.000

HRT